

Sygn. akt II Ca 571/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSO Arkadiusz Lisiecki SSR del. Lucyna Szafrąńska (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej N. B. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową A. B.

przeciwko P. B.

o alimenty

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 10 czerwca 2015 roku, sygn. akt III RC 142/15

oddala apelację i nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą na rzecz pozwanego.

SSO Grzegorz Ślęzak

SSO Arkadiusz Lisiecki SSR Lucyna Szafrąńska

Sygn. akt II Ca 571/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w Radomsku zasądził od pozwanego P. B. na rzecz małoletniej powódki N. B., urodzonej (...) w R. alimenty w kwocie po 450 złotych miesięcznie, płatne do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniej powódki - jej matki A. B. w terminie do dnia 30-go każdego miesiąca z góry, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 maja 2015 roku, oddalił powództwo z pozostałej części, nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności, zniósł wzajemnie koszty postępowania między stronami i nie obciążył pozwanego pozostałymi kosztami postępowania w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

A. B. ma 43 lata. Z zawodu jest technikiem ekonomistą. Obecnie pracuje w spółce jawnej (...) jako sprzedawca i zarabia miesięcznie netto 1286,16 złotych. Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki pozostaje w związku małżeńskim z pozwanym od 15 października 1994 roku. A. i P. B. z małżeństwa mają dwoje dzieci małoletnią N. oraz syna K., który jest już pełnoletni. Zarówno syn jak i córka mieszkają z matką.

A. B. wraz z dziećmi nie zamieszkuje z pozwanym od 03 kwietnia 2015 roku. Strony rozstały się również na 9 dni w grudniu 2014. A. B. wskazała, iż wyprowadziła się w grudniu z uwagi na awanturę urządzoną przez teściów i męża. W kwietniu 2015 roku matka wraz z dziećmi wyprowadziła się ze wspólnego miejsca zamieszkiwania z uwagi na znęcanie psychiczne i fizyczne przez pozwanego. Ponadto - jak wskazała A. B. - pozwany wyciągnął ze wspólnego konta kwotę 7 500 złotych. Pobrane pieniądze nie zostały przeznaczone na potrzeby rodziny tylko na wydatki związane z używkami. Od chwili wyprowadzenia się matki z dziećmi pozwany nie przyczynia się do utrzymania rodziny. Przed rozstaniem się małżonków rodzina żyła na dość dobrym poziomie. Małżonkowie wyjeżdżali na wycieczki zagraniczne.

Przed rozstaniem się A. i P. B. pensja pozwanego wpływała na wspólne konto małżonków. Wpłata była przeznaczana na spłatę kredytów, bowiem małżonkowie B. mają wspólne obowiązki kredytowe - w pozostającej jeszcze do spłaty kwocie - 32 235 złotych. Na zadłużenie składają się: Pożyczka dla Ciebie w wysokości 8 221,95 złotych, Pożyczka dla Ciebie w kwocie 15 140,25 złotych oraz kredyt odnawialny. Po wyprowadzeniu się A. B. w kwietniu - raty wymagalne tym miesiącu uregulował pozwany. Raty miesięczne wszystkich kredytów to łączna kwota około 1400 złotych. Pozwany regulując wspólne obowiązki małżonków musi przeznaczyć kwotę 1400 złotych na spłatę zobowiązań.

Pozwany P. B. poza wynagrodzeniem za pracę ma dodatkowe dochody pochodzące z prac dorywczych. Pozwany zajmuje się wykończeniami wewnątrz domów.

Koszt utrzymania małoletniej córki matka określiła jako „duży”. Miesięczne wyżywienie małoletniej powódki przedstawicielka ustawowa określiła na kwotę 200 złotych, koszt ubioru na kwotę 300 złotych, na podręczniki dla córki matka wydała ok. 300 złotych, na pomoce szkolne 150 złotych. Składka na komitet rodzicielski to 50 złotych. Koszt ubezpieczenia to kwota 50 złotych, składki klasowe to kwota 80 złotych miesięcznie. Środki czystości higieny małoletniej to kwota 80 złotych miesięcznie. Małoletnia N. B. jest alergikiem i jej miesięczny koszt leczenia stanowi kwotę 100 złotych. Małoletnia korzystała z dwóch prywatnych wizyt u psychologa - koszt jednej wizyty to kwota 100 złotych.

Małoletnia powódka przeziębiała się średnio 3-4 razy w ciągu roku. Koszt takiego leczenia to kwota ok. 80 złotych. Za abonament telefoniczny dla aparatu małoletniej A. B. płaci miesięcznie 30 złotych. Koszty związane z tzw. „wyjściami” małoletniej matka określiła na kwotę 100 złotych miesięcznie.

Obecnie matka mieszkająca wraz z dziećmi ponosi koszty utrzymania domu, w którym mieszkają. A. B. wskazała, iż miesięcznie wykorzystuje dwie butle gazu, za wodę płaci 60 złotych, za energię elektryczną 120 złotych, za opał 400 złotych miesięcznie. Obecnie rodzina korzysta z urządzeń grzewczych w zakresie podgrzewania wody.

A. i P. B. posiadają dwa samochody marki F. (...). Rok produkcji jednego z aut to 2010.

Syn stron posiada samochód J., o poj. 2,5 lita zakupiony w marcu 2015 roku. Na zakup samochodu dla syna strony pożyczki od siostry pozwanego pieniądze i obecnie pozwany spłaca to zadłużenie przekazując siostrze kwotę 500 złotych miesięcznie.

P. B. ma 44 lata. Z zawodu jest malarzem. Obecnie pracuje w Urzędzie Gminy w L. na stanowisku rzemieślnika specjalisty i zarabia miesięcznie netto 2185,70 złotych. Łącznie kwota zobowiązań kredytowych, które spłaca pozwany to kwota około 2000 złotych miesięcznie. Pozwany zaciągnął w zakładzie pracy pożyczkę mieszkaniową w kwocie 3 000 złotych. Pozwanemu został jeszcze jeden rok do czasu spłaty tej pożyczki. Rata zobowiązania wynosi 183 złotych.

Pozwany podjął próbę kontaktu telefonicznego z dziećmi. Dzieci nie reagowały na próby ojca nawiązania z nim kontaktu. Pozwany wskazał, iż nie chce spotykać się z dziećmi w szkole, gdyż nie chce być posądzony o nachodzenie.

Pozwany ma problemy zdrowotne - urologiczne. Raz w miesiącu jeździ na kontrolę do szpitala.

Zdaniem pozwanego pierwotną przyczyną konfliktu pomiędzy małżonkami było nadużywanie alkoholu przez A. B.. Pozwany kilkakrotnie przywoził żonę z pracy pod wpływem alkoholu. Zdaniem P. B. A. B. będąc pod wpływem alkoholu wykazywała agresję.

Sąd Rejonowy zważył, że podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi art. 135 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego art. 133 § 1 krio oraz art. 128 krio, zgodnie z którym obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Sąd I instancji wskazał, że małaletnia N. B. ur. (...) niewątpliwie nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, nie posiada żadnego własnego majątku, z którego dochody można byłoby przeznaczyć na utrzymanie małaletniej i stąd wymaga pomocy rodziców. Małaletnia ma niespełna szesnaście lat i wymaga też nadzoru i opieki. Bez wątpienia matka spełnia obecnie obowiązek pieczy i opieki nad małaletnią córką.

Nałożony na rodziców obowiązek alimentacyjny w stosunku do własnego dziecka podlega regulacji specjalnej i uprzywilejowanej. Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podolać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu.

Zgodnie z art. 135 § 1 krio o zakresie obowiązku alimentacyjnego ze strony zobowiązanej - w tym przypadku ojca małaletniej powódki - decydują także jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Możliwości zarobkowe nie są utożsamiane z faktycznymi zarobkami pozwanego. Pozwany P. B. wprawdzie twierdzi, że osiąga dochody głównie z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, które w znacznej części przeznacza na spłatę zobowiązań kredytowych. Sąd mając na względzie, że pozwany posiada możliwość podejmowania prac dorywczych uznał na podstawie przeprowadzonych dowodów a w szczególności zeznań świadków, że z możliwości tej korzysta. Dlatego też Sąd przyjął, iż możliwości zarobkowe pozwanego są dużo większe niż faktycznie uzyskiwane zarobki - tym bardziej, że pozwany jest osobą młodą, nie posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Pozwany wprawdzie cierpi na schorzenia układu moczowego - jednakże nie są to dolegliwości, które uniemożliwiałyby pozwanemu wykonywanie dodatkowego zatrudnienia.

Zdaniem Sądu I instancji koszt utrzymania małaletniej powódki (wraz z kosztami utrzymania domu, które w części przypadają na małaletnią N.) to kwota ok. 800 - 900 złotych miesięcznie. Pozwany powinien partycypować w kosztach utrzymania córki w kwocie po 450 złotych miesięcznie. W ocenie Sądu Rejonowego kwota zasądzonych alimentów od pozwanego na rzecz małaletniej córki nie jest wygórowana i odpowiada rzeczywistym potrzebom małaletniej powódki. Ponadto Sąd uznał, iż jest to kwota wystarczająca, bowiem wyższa suma alimentów stanowiłaby zbyt duże obciążenie i pozbawiłaby pozwanego środków niezbędnych na własne utrzymanie. Sąd I instancji miał na uwadze, iż żądana przez przedstawicielkę ustawową małaletniej powódki kwota alimentów w wysokości po 900 złotych jest wygórowana

zarówno dlatego, iż stanowi 100% rzeczywistych kosztów utrzymania małoletniej córki, jak również dlatego, że rodzice powinni w miarę możliwości w równych częściach partycypować w kosztach utrzymania córki - tym bardziej, iż oboje są w podobnym wieku, są osobami młodymi, zdrowymi a małoletnia nie wymaga całodobowego nadzoru i opieki ze strony matki. Brak więc podstaw, aby zwolnić A. B. z konieczności partycypowania w kosztach utrzymania małoletniej córki w pieniądzu.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał, iż koszty utrzymania małoletniej N. w pozostałym zakresie obciążają jej matkę. Ponadto zważył, iż dotychczas A. B. poczuwa się do utrzymywania córki i jako matka wypełnia swój obowiązek alimentacyjny względem dziecka we właściwy sposób.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd uznał, że powództwo w pozostałym zakresie jest nieuzasadnione w chwili orzekania i podlegało oddaleniu.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 §1 pkt 1 k.p.c.

Ponieważ każda ze stron korzystała z pomocy prawnej świadczonej przez profesjonalnego pełnomocnika Sąd postanowił znieść wzajemnie koszty postępowania między stronami a podstawę rozstrzygnięcia w tym zakresie stanowił art. 100 k.p.c.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył pozwanego pozostałymi kosztami postępowania w sprawie mając na uwadze obciążenie głównie alimentacyjne i kredytowe pozwanego.

Apelację od niniejszego wyroku wniósł pełnomocnik małoletniej powódki N. B., reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową A. B..

Zgodnie z art. 367 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 369 k.p.c. zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku, III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 10 czerwca 2015 r., sygn. akt III RC 142/15, w części, tj. co do oddalenia powództwa ponad kwotę 450 zł z tytułu alimentów od pozwanego P. B. na rzecz małoletniej powódki N. B., oraz co do zniesienia wzajemnie kosztów postępowania między stronami.

Wyrokowi temu zarzucił :

- naruszenia prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wydane rozstrzygnięcie, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego co doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez:
 - przyjęcie, iż dochody pozwanego wynoszą 2.185,70 zł podczas gdy zeznania świadków temu przeczą a tym samym Sąd dokonał oceny materiału dowodowego z pominięciem jego istotnej części,
 - nieuwzględnienie przy określaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych, do których zobowiązany jest pozwany, jego zarobkowych i majątkowych możliwości, a w szczególności faktu, że pozwany oprócz wynagrodzenia z tytułu pracy na stanowisku rzemieślnika specjalisty zajmuje się również pracami remontowo-wykończeniowym i z których uzyskuje dodatkowy dochód,
- określenie, że pozwany i przedstawicielka ustawowa powódki powinni zaspokajać jej usprawiedliwione potrzeby małoletniej N. B. po połowie, podczas gdy możliwości zarobkowe pozwanego są znacznie wyższe niż przedstawicielki ustawowej powódki,
- ustalenie, że usprawiedliwione potrzeby powódki N. B. opiewają miesięcznie na kwotę 900,00 zł, podczas gdy powódka wykazała, że miesięczny koszt jej utrzymania jest znacznie wyższy.

W związku z powyższym wniósł o uwzględnienie powództwa w całości poprzez:

- zasądzenie od pozwanego P. B. na rzecz powódki N. B. alimentów w kwocie po 900 zł miesięcznie, płatnych w terminie do dnia 30-go każdego miesiąca z góry, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 maja 2015 r.,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Radomsku.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy uznał apelację za niezasadną.

Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w sprawie, dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zgodnie z dyrektywą art. 233 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego ocena dowodów dokonana przez Sąd meriti była przeprowadzona w sposób prawidłowy.

Ustalenia Sądu I instancji znajdują oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i nie zostały skutecznie podważone przez skarżącego. W kontekście zarzutów apelującego przypomnieć należy, iż Sąd czynił ustalenia w oparciu o wszystkie zebrane w sprawie dowody w postaci dokumentów czy zeznań świadków.

Zdaniem Sądu II instancji zakres i kierunek dotychczasowego postępowania dowodowego wyczerpały problematykę wymienioną w art. 135 k.r.o. i dały podstawę do wydania orzeczenia przez Sąd Rejonowy. Nie było uzasadnionej potrzeby przeprowadzenia innych dowodów tym bardziej, że strony takowych nie zgłaszały.

Wbrew wywodom autora apelacji Sąd Rejonowy poczynił dostateczne ustalenia faktyczne w zakresie możliwości zarobkowych zobowiązanych osób do alimentacji, jak i co do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentów. Zarzut zatem naruszenia przepisu art. 135 k.r.o. również nie jest zasadny.

Sąd Okręgowy pragnie przypomnieć, że przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba obowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. Zatem możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie utożsamianymi zarobkami – por. uchwała SN z dnia 16.12.1988 r., w sprawie III CZP 91/86, OSNC 1988/4/42.

Sąd Rejonowy zasądając od pozwanego na rzecz małoletniej alimenty w kwocie po 450 zł miesięcznie miał na uwadze również fakt, iż pozwany uzyskuje dodatkowe dochody z prac dorywczych. Miał również na uwadze usprawiedliwione potrzeby małoletniej. Przedstawicielka ustawowa małoletniej nie wykazała, aby potrzeby córki były wyższe niż kwota 900 zł miesięcznie. Sąd I instancji orzekając w czerwcu 2015 roku i zasądając alimenty na rzecz N. B. z pewnością brał pod uwagę, iż jest ona w ostatniej klasie gimnazjum i rozpocznie naukę w nowej szkole.

Nie ma zatem racji przedstawicielka ustawowa powódki, że pozwany posiada możliwości płacenia alimentów w kwocie po 900 zł miesięcznie. Zaznaczyć należy, że w toku postępowania przed Sądem I instancji podjęto próbę ugodowego załatwienia sprawy. Wówczas przedstawicielka ustawowa powódki skłonna była przystać na alimenty w kwocie 600 zł miesięcznie. Ponadto jak wynika z niespornych ustaleń faktycznych pozwany reguluje raty kredytów zaciągniętych

przez oboje małżonków , co łącznie daje kwotę około 2000 zł miesięcznie. Jest to kwota , która prawie w całości pokrywa się z wynagrodzeniem pozwanego uzyskiwanym z tytułu umowy o pracę. Podczas rozprawy apelacyjnej Sąd odwoławczy ustalił , iż pozwany jest również zobowiązany do alimentacji syna K. B., rozpoczynającego studia na I roku w kwocie 600 zł miesięcznie.

Te wszystkie okoliczności zestawione z możliwościami zarobkowymi i majątkowymi pozwanego wskazują, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił alimenty na rzecz małoletniej powódki N. B. na kwotę 450 zł miesięcznie.

Skoro zarzuty autora apelacji powódki nie zostały uznane za zasadne, dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.